

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 70. Quid addendum circa defectum lenitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

num. 5. Papa illum duntaxat iudicat irregularem, qui in bello occidit aut dubitat occidisse, textus enim habet, si aliquem interfecit vel si dubiam de hoc habet conscientiam, ergo cum hæc Jura statutentia irregularitatem sint pœnalia & odiosa, extendi non debent ultra casus lege expressos. Aliam rationem addit Bonac. ne innumera hominum multitudo ligaretur vinculo irregularitatis. Et hæc est communis sententia. Ad 2. Etiam negativè, nam irregularitas non privat ipso jure nequidem Beneficio, Cap. Ex litteris De excess. prælat. Cap. Fraternitas De cler. excomm. docentque omnes communissimè cum Innoc. Abb. Felin. Nav. Suar. d. 46. f. 2. n. 15. Fill. tr. 19. n. 68. uti nec privat fructibus Beneficii, Suar. n. 20. cum communis, ergo multò minùs pensione, sed privatio talis in pœnam statui debet per sententiam Judicis: Et Fill. n. 92. testatur esse expressam decisionem Rotæ, quod talis pœna privationis etiam Beneficii, non fit lata, sed ferendæ sententiæ; Ratio autem generalis est, quam prosequitur Suar. à n. 16. quia lex pœnalis semper intelligendæ est quoad pœnam ferendam per sententiam, nisi in ipsa lege aliud exprimat, quod hic non fit. Ad 3. Certum est quòd non, quia secundum dicta n. 500. nullibi in Jure exprimitur concubinarium esse irregularem, uti nec aliquis fit irregularis per formale odium Dei, Sodomiam, Sacrilegium &c. quamvis sint delicta gravissima, & consequenter sine fundamento diceretur, quod ideo amittatur Beneficium vel pensio, præsertim Jure & ipso facto.

Q. 70. Quid addendum sit circa defectum lenitatis. 522.

R. §. 1. Omnes ferè antiqui docuerunt, quod ille incurrat irregularitatem, qui concurrat ad

Tom. VIII.

Qq

mor-

mortem alicujus vel causandam vel accelerandam, quamvis non concurrat auctoritate publicâ seu ut justitiæ Minister, neque injustè vel cum peccato, quia irregularitas ex defectu lenitatis in Jure expressa est contra omnes etiam non ministros justitiæ, si fiat auctoritate privata at tamen absque peccato. E contrâ negant doctissimi viri plures quam 30. quos refert & sequitur ac se inspexisse dicit *Dian.* p. 11. tr. 2. R. 63. accedunt alii multi cum *Schiaro* l. 4. diff. 31. *Illf.* tr. 7. n. 87. *Wex*, in append. ad p. 4. decis. 4. n. 11. probâtque fusè *Tambur.* de cens. l. 10. c. 4. explicans omnes textus Juris in contrarium adduci solitos, & ratio est, quia in Jure irregularitas illa expressa est contra solos justitiæ ministros, ex qua sententia *Tambur.* suprâ, *Gobat*, in *Quinario* tr. 1. à n. 305. *Burgh.* cent. 3. cas. 91. præter illa quæ habet *Busenb.* sub finem, deducunt etiam sequentia. 1. Non fieri irregularem, qui, ut rem suam vel alienam, quæ non est parvi momenti, à fure sublatam recuperet, clamat adesse furem, qui postea capitur & suspenditur. 2. Nec illum, qui indicat Judici reum jam esse optimè dispositum ad mortem, ideòque non videri differendam in crastinum. 3. Nec illum, qui singulariter monet carnificem v. g. ut caput illius, qui frangendus est in rota, percutiat valido ictu, ut ratio in ipso turbetur & peccare non possit. 4. Nec illum, qui Judici absolutionem negat, nisi sententiam sanguinis proferat, ad quam ex conscientia tenetur, & idem tenet cum aliis *Gorn.* De penit. p. 2. à n. 377. 5. Nec illum, qui penitentem inducit ad fatendum delictum morte plectendum, ad quod Jure naturali tenetur, & idem dixi l. 6. p. 2. n. 1843. est enim opus obligate.

gatorium, ob cujus causam non debet puniri, & rationem dant, quia si talia fiant bonâ intentione & cum debita circumspectione, carent omni culpâ & non adversantur perfectæ lenitati, cum sæpe necessaria sint vel saltem conducant ad salutem proximi alioquin periclitaturam. Si tamen quis à Judice fuerit interrogatus juridicè, id est tanquam comminister justitiæ & veluti persona spectans ad judicium, detque illi consilium, quo Judex moveatur ad ferendam sententiam in causa sanguinis, hic consulens secundum aliquos est irregularis, non tamen erit, si privatim solum sit interrogatus, uti habet idem *Burgh.*

§. 2. Advocatus, qui à Judice consultus de 523. pœna reo infligenda in genere dicit, quid jura statuunt, non fit irregularis, quamvis reus ideo adjudicetur tali morti; si autem in particulari dicat hunc mereri mortem, & multò magis si instiget, sicque sit causa saltem acceleratæ mortis, *Henriq. Hostiens. Panorm. Silv. Less. in auct. V. Judex, cas. 3.* dicunt fieri irregularem.

§. 3. Communis sententia habet cum *Busenb. 524.* testem in causa sanguinis secuto effectu esse irregularem, quod *Nav. Ugol. Bonac. Sperell. decis. 77. n. 17.* intelligunt, si ex ejus depositione secuta est mors vel mutilatio, non autem si ex aliis probationibus aliunde habitis.

§. 4. Nuntium publicum sive tabellionem 525. judicii criminalis esse irregularem ex defectu lenitatis ratione officii, docet *Majolus*, quia ad judicium forense concurrat tanquam minister publicus; imò esse irregularem ex infamia, docent *Ugol. Suar. Henriq. Avill. Fill.* quia hoc officium censeatur vile & infame, sed *Sperell. decis. 77.* imprimis docet, si nunquam exercuerit officium

secuto effectu mortis vel mutilationis, non esse irregularem ex defectu lenitatis, idemque docent *Suar. Sot. Sa, Bonac. & alii* communiter; imò etiam si talis effectus esset securus, tamen cum Nuntius remotè tantum ad illum concurrat inuit probabiliter non fore irregularem. Deinde à n. 25. ostendit officium Nuntii talis non esse de se infame, cum id nullibi exprimat, quamvis aliquibus locis ab aliunde infamibus exerceri possit.

526. §. 5. Si quis occidat iniustum inuasorem pro defensione suæ pudicitiae aut etiam bonorum temporalium non incurrit irregularitatem ex delicto, si non peccet, id est, si defendat bona magni momenti secundum dicta l. 3. p. 1. à n. 808. ac præter ibi citatos docent *S. Th. S. Anton. Silv. Caj. Sot.* quos citat & sequitur *Beja* p. 2. casu 22. probatque ex utroque Jure. Et si alicubi videatur oppositum dici, dicit esse pro casu, quo excedebatur moderamen inculpatæ tutelæ. Nihilominus *Gerf. Abul. Naw. Avil. Henriq. Laym. Regin. Mol. tr. 3. d. 72. & alii multi* cum *Beja* supra, item *Mendo. Ilf. Samig.* apud *Wex* in append. ad p. 4. dec. 4. n. 11. valde probabiliter dicunt talem fieri irregularem ex defectu lenitatis, quia Jus excipit solum occidentem pro defensione vitæ suæ, non autem pro defensione quamvis licita aliarum rerum, sed probabiliter etiam contradicunt multi cum *Dian. p. 4. tr. 2. R. 4. Lugo. De just. d. 10. n. 200. Castrop. pu. 15.* quia licet Jus expressè excipiat solum defendentem vitam, tamen non ideo expressè includit occidentem ex alia causa; & Ratio esse potest, quia sic occidens ex quadam necessitate occidit, ergo occisio non censetur perfectè voluntaria, ergo non incurret pœnam
anne.

annexam. Et similiter non incurrere, qui pro defensione innocentis occidit injustum inuasorem docent *Covarr. Suar. Sa, Less. Turr. Tann.* aliique cum *Lugo* n. 215. contra alios multos. Si licite quidem occidat inuasorem vitæ alienæ, non tamen necessario, *S. Anton. Nav. Suar.* & plures alii dicunt incurrere, quam sententiam *Pignat.* tom. 7. conf. 20. n. 5. vocat certam ex *Cap. Dilecto*, §. fin. De sent. excomm. in 6.

§. 6. Qui inuasorem occidit potens fugiendo vel aliter ejus vim declinare, probabiliter fit irregularis, quia non videtur esse necessitas occidendi, ergo est defectus lenitatis, probabiliter tamen etiam docent *Suar. Castrop.* supra aliique multi cum *Dian. R.* 3. tum non incurrere, si fuga vel alia declinatio occisori esset ignominiosa, ad quam non teneatur cum tanto honoris sui detrimento, adeoque secundum dicta l. 3. p. 1. n. 803. non peccet occidendo, quia adhuc videtur esse moralis necessitas occidendi, quando talem ignominiam subire censetur difficillimum & humano modo impossibile.

§. 7. *Suar. Mol. Cón. Lorca* & alii cum *Lugo* in 528. Resp. mor. l. 5. dub. 14. fatentur Clericum etiam in sacris, etiam Episcopum aut quemcunque alium beneficiatum posse absque irregularitate in bello defensivo pugnare, si hoc sit necessarium propriæ personæ vel Patriæ & bono communi; quod *Mol. & Cón.* extendunt ad justum bellum aggressivum, si necessarium esset ad victoriam, à qua pax, salus innocentum & bonum Ecclesiæ dependeret, quia videtur tum non aggredi, sed defendere se & causam publicam. Et universaliter docent *Nav. Silv. Suar. Fill.* & alii, quos citant & sequuntur *Schiara* l. 4. diff. 34. & *Sperell.* decis.

77. neminem in iusto bello etiam aggressivo feri irregularem, si propriis manibus sanguinem non effundat vel mutilet, quamvis alii in exercitu id faciant. E contra siue Clericus siue laicus propriis manibus sanguinem effundens vel mutilans fit irregularis saltem defectu lenitatis, Cap. *Petio* de homicidio, Can. Clerici 5. caus. 23. q. ult. Cap. 2. De homicidio in 6. habetque communis cum *Wex* in append. ad p. 4. dec. 4. à n. 4.

529. §. 8. Chirurgus secundum artem secans vel adurens non fit irregularis, quamvis fiat mutilatio vel etiam sequatur mors, quia hic non est defectus lenitatis, cum fiat causa impediendæ mortis. *Burgh.* cent. 3. cas. 91. Si per imperitiam vel negligentiam mors sequeretur, esset irregularis, & ita ex Cap. *Ad aures* de ætate & qualitat. ord. probat *Suar.* d. 47. f. 7. & *Sylvius* supra V. Chirurgus. Si Clericus etiam pietatis causa exerceat chirurgiam per sectionem vel adustionem, ex qua non sequatur mutilatio vel mors, non est irregularis, si autem sequatur mutilatio vel mors, quamvis usus sit regulis artis, est irregularis, quia hoc ipsi specialiter prohibetur Cap. *Sententiam* de ætate & qualitate ordinand., ita *Dian.* tr. 2. R. 23. aliique cum *Sylvio* supra, nisi excuset necessitas, quia alius deest, ita *Bonac.* de irreg. d. 7. q. 4. p. 5. Si autem mors aliunde sequatur *Avila Bonac.* & alii dicunt non esse irregularem, quia mors illi non potest imputari, in dubio tamen an mors sit inde secuta, habendus est irregularis per Cap. *Ad aures*, quod si tantum incidat venam & sequatur mors, *Bonac. Sylvius* & alii dicunt incurri, quia est sectio, negant *Rodrig. & Molin.* Quod si Clericus non utatur sectione vel

vel adustione, sed applicat v. g. emplastrum, quamvis sequatur mors, non est irregularis, quia facit pietatis causa, nec est illi specialiter prohibitum mederi, nisi adhibeatur sectio vel adustio, & quidem ab ipso, unde si eam consulat vel mandet, non incurrit, censura enim aut pœna lata contra facientes non cadit super consulentes aut mandantes, nisi exprimatur, Nav. Henriq. Sylvius supra.

§. 9. Qui malè tractat cadaver Clerici mortui, incurrit irregularitatem, Felin. Schiara, l. 4. diff. 26. n. 15. Etiam, qui percutit Clericum factum hæreticum, Nald. Schiara n. 23.

§. 10. Qui campanam pulsat, quando reus 531. ad supplicium educitur, si ideo pulset, ut reus securius ducatur, est irregularis, quia cooperatur morti malefactoris, secus si pulset tantum ad signum & ad publicum exemplum, sic enim nequidem remotè cooperatur morti malefactoris, ita post Covarr. & alios Sylvius in Resol. variis p. 1. V. Campana; si quis tamen campanam pulset ad hoc, ut Judex in sine pulsus legat aut legi curet sententiam mortis, est irregularis, quia cooperatur executioni mortis differendæ vel accelerandæ, prout diu vel non diu pulsarit, ita Sylvius supra. Denique si quis campanam pulset vel ad seditionem vel ad arma vel pro captione alicujus malefactoris, si ex prælio inde inuito secuta sit mors vel mutilatio, pulsans campanam est irregularis, uti cum Covarr. Majolo & Quaranta docet Sylvius supra contra Zerol. quia talis dat magnam causam mortis vel mutilationis.

FINIS.

O. A. M. D. G.